

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Cf. regulamentului de aplicare a tarifului comercial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foale înscrise în Registrul de
Publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 300 Lei
Pe 6 luni . . . 180 Lei
Pentru străinătate 900 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

„Rugăciune către Cristos”

„Viața lui Isus” de Papini (românește de Alexandru Marcu) se încheie cu o sguuitoare „Rugăciune către Cristos”. Socotim potrivit să reproducem câteva pasagii deosebit de actuale din această teribilă iconă a vremilor noastre otrăvite, pe care numai Mântuitorul le mai poate mântui:

„Niciodată ca acum n-am simțit setea cutropitoare a unei mântuiri miraculoase. Niciodată, de când se pomenește omul, păcătoșenia n'a fost mai păcătoasă și arsura mai arzătoare. Pământul e lad luminat de îngăduința soarelui. Ci oamenii mocnesc cufundați într-o căldare de murdărie stâmpărată cu lacrimi, din care se scoală în răstimpuri, apucați și hîzi la chip, spre a se arunca 'n clocotul roșu de sânge cu nădejdea să se spele.

Nu de mult au ieșit dintr'o asemenea scaldă și s'au cufundat iarăși, după uriașa nimicire, în obșteasca mocirlă escrementală. Molimele au urmat războaielor; cutremurele molimelor; nesfârșite cirezi de stârvuri putregăite, câte ar fi ajuns pe vremuri să umple de lume o împărăție, stau întinse sub coviltirul firav al țărânei viermenoase, acoperind, de le-ai putea pune cot la cot, întinderea unei țări. Și totuși, ca și cum acei morți n-ar fi decât cea dintâi arună a obșteștii nimiciri, se omoară de zor în-de-ei și-s puși pe omor...

Dragostea bestială de sine însuși a fiecărui om în parte, a fiecărei caste de sine însăși, a fiecărui popor numai de sine, e și mai oarbă, mai uriașă după anul în care ura acoperi de foc, de fum, de gropi și oseminte — pământul. Dragostea de sine, după obștescul prăpăd, a însutit ura: ura celor mici împotriva celor mari, ura celor nemulțumiți împotriva celor neliniștiți, ura slugilor-stăpâni împotriva săpânilor-slugi, ura tagmelor ambițioase împotriva celor betege, ura noroadelor subjugate împotriva noroadelor subjugătoare. Lăcomia de prea mult a adus lipsa de cele trebuitoare; mâncărimea plăcerilor, rosătura chinurilor; dorința aprigă de libertate, îngreunarea cătașelor. — În anii din urmă speța umană, care și mai înainte se svârcolea 'n aiureala a o sută de fierbințeli, a înnebunit. Întreaga lume răsună de trosnitura ruinelor ce se dărmă; stâlpii sunt îngropați în noroaie; până și munții prăvălesc de pe culmi șuvoaie de pietri, pentruca întregul pamânt să se schimbe într'un șes năpădit de smârcuri!.. Peste tot locul — haos clocotitor, vâlmășire fără nădejde, viermuire ce otrăvește văzduhul înăbușitor, neliniște nemulțumită de tot și de toate, de propria-i nemulțumire...

Bine știi toate acestea, Isuse Cristoase! Vezi bine că iarăși se revarsă vremile peste mai. Că astă lume înfrigurată și dobitocită nu se dovedește vrednică decât a fi pedepsită de-un potop de foc, ori mântuită prin mijlocirea ta...

Căderea fascismului

(*) În Italia se petrec evenimente de importanță excepțională. Ele interesează nu numai mersul războiului, ci îmbie material de meditații fecunde pe seama gânditorului social și politic. — Un comunicat cu caracter oficial, transmis dela Roma prin agenția Rador, le rezumă precum urmează:

„Opera de anulare sau de revizuire a principiilor, legilor și instituțiilor regimului precedent continuă să se desfășoare în mod ferm, după cum observă „Stefani”. — Trebuie procedat pe etape căci este vorba de o muncă uriașă și îndelungată. Printre măsurile cele mai recente se cuvine a fi menționată aceea a dizolvării miliției universitare fasciste. Dispozițiunile privitoare la punerea în libertate a condamnaților politici sunt aplicate în toată țara...

„Oameni ce au rămas totdeauna credincioși ideilor liberale sunt puși în locul directorilor de ziare de până acum. Transformarea regimului fascist continuă fără încetare și noi măsuri vor fi luate în zilele ce vin. Ce tip de stat va înlocui pe cel căzut? După „Popolo di Roma” angajamentul pe care și l-a luat Badoglio de a convoca la patru luni după încetarea stării războiului, corpul electoral, dovedește intenția noului șef al guvernului de a restaura statul liberal democratic. — Această intenție corespunde fără îndoială aspirațiilor țării, dat fiind că numai dorința de a redobândi libertatea, adăugată la adâncă nemulțumire pentru felul cum a fost condus războiul, a provocat căderea regimului fascist. În consecință răsturnarea regimului fascist este un fapt spontan exclusiv italian. Cine dă evenimentelor altă interpretare, greșeste. Deasemeni trebuie să se precizeze că Italia n'a renunțat la viața constituțională normală cu scopul de de a primi în schimb o răsplată din partea inamicului.

„Restabilirea regalității constituționale, este dimpotrivă în legătură cu tradițiile cele mai curate ale „Risorgimento”-ului liberal și tocmai această reîntoarcere la isvoarele națiunii dă din nou astăzi italienilor toate energiile și toate forțele lor de luptă”.

Cu alte cuvinte, fascismul a murit. Principii, legi, instituții, oameni: totul se revizuiește și se înlocuește. Deodată cu cămășile negre, dispăre o întreagă concepție socială. Repede și cu însuflețire, Italia se îndreaptă spre un nou „tip de stat” care, după toate semnele, vrea să fie restaurarea „statului liberal democratic”.

Cum se explică această surprinzătoare schimbare? Comunicatul precizează, ce-i drept, că ea este rezultatul „aspirațiilor țării... un fapt spontan și exclusiv italian”; dar tocmai aci rezidă enigma: însăși națiunea italiană vrea și impune marea refacere în capite et membris. Regimul fascist părea definitiv consolidat în Italia, unde se putea mândri cu

Rugămu-te deci, Isuse, noi renegații... noi cei ce ne mai aducem aminte de tine... rugămu-te să te mai întorci odată printre oamenii ce te-au ucis, printre oamenii ce teucid de-una, spre a ne da la toți, ucigași în întunerice, lumina vieții adevărate!

realizări remarcabile. Pornit la drum într'un timp când intervenția lui a însemnat salvarea țării de bolșevizare sigură, în cele două decenii de guvernare a reorganizat cu totul economia generală, arătând progrese strălucite în tehnică și agricultură; a căutat să impună drumuri noi culturii; a ridicat prestigiul țării în străinătate și a reînviat mândria națională a poporului rămas desamăgit după pacea din 1918.

Totuși, răsturnarea regimului ce îmbrățișase și dirijase strâns viața țării în toate compartimentele și încheeturile ei, se face fără dificultăți, și fără sguidiri, în entuziasmul general al populației care a ținut să-și arate bucuria pretutindeni în puternice manifestațiuni publice.

O frază a comunicatului lămurește totul: „dorința de a redobândi libertatea... a provocat căderea regimului fascist!” Așa dară aceasta este cheea enigmei, acesta este izvorul întregii răsturnări și prefaceri: dorința de a redobândi libertatea! — Cu acest preț fuseseră plătite realizările și progresele fasciste: cu prețul libertății. Iar omul nu-i aplicat să renunțe la această mică zorzoană care-i împodobește ființa de dragul autostradelor și aeroporturilor, și a nici unei alte cuceriri materiale. Înainte și mai presus de toate, el își vrea partea lui de libertate. Fiindcă aceasta e legea fundamentală a ființei sale însăși: e făcut spre libertate ca paserea pentru sbor!

Tocmai din acest motiv, regimurile care tind la absorbirea libertății, nu pot fi de durată. În ceasuri de cumpănă popoarele pot accepta o dirijare totală a energiilor colective; cât mai curând însă ele vor reveni la „normalul” libertății. Un regim de libertate își poate permite luxul de a merge încet, fără isbânzi și progrese uluitoare; lumea nu așteaptă dela ei minuni și se simte copârtașă la răspunderea pentru mersul schiopătând al treburilor publice. Cărmuirea autoritară însă trebuie să compenseze zilnic cu noi isbânzi, cu noi mirajuri, libertatea care nu se resemnează; iar în clipa când firul biruințelor se rupe, cu întâia poticnire mai de seamă a destinului se prăbușește și regimul, îngropat în valurile libertății deslănțuite.

Astfel de procese sunt însoțite uneori de explozii sociale periculoase. Tocmai contrarul se petrece acum în Italia, spre norocul ei. Comunicatul de mai sus încheie: „Această reîntoarcere la isvoarele națiunii dă din nou astăzi italienilor toate energiile și toate forțele lor de luptă”. O constatare, care merită și ea toată luarea aminte.

Jertfele sporesc. Contribuția românească la acest război al lumii este cu adevărat extraordinară. L-am început în condițiuni tragice, care ar fi paralizat definitiv puterea de viață și de luptă a oricărui alt neam: cu trupul sfâșiat la toate hotarele! În ciuda acestei ciuntiri barbare și nedrepte, am aliniat în front o armată care a smuls admirația tuturor!

Am avut pierderi grele. Într'un interviu acordat revistei italiene „Tempo”, d. mareșal Antonescu cifra pierderile noastre omeneste la nu mai puțin de 500.000. Pentru puterile noastre, este imens. — În același timp, firește, am dat cu mână largă tot ce rodnicia țării și hărnicia fără seamăn a populației de acasă a putut produce. Petrolul și grâul nostru au fost factori esențiali în susținerea operațiunilor militare.

Acum ni se cer alte jertfe dureroase. Țara însăși, cu așezările și cu locuitorii ei pașnici, începe a deveni teatru de război. — „În ziua de 1 August, între orele 13-16, o formație de aproximativ 125 de avioane americane de tipul fortărețe sburătoare a atacat zona noastră petroliferă.

„Datorită reacțiunii apărării române și germane — continuă comunicatul oficial — numai o parte din formație a ajuns deasupra obiectivelor. — S'au înregistrat pagube materiale cari se vor comunica ulterior. — Sunt 147 răniți și 116 morți, din cari 63 morți și 60 răniți dintre deținuții penitenciarului Ploești pe acoperișul căruia a căzut un avion american incendiat. — Au fost doborâte 36 avioane identificate până în prezent. — Au fost capturați până acum 66 aviatori americani.”

Emoția și durerea cu care a fost primită vestea în întreaga țară este mare. Insuși M. Sa Regele și M. Sa Regina Mamă Elena au vizitat în dimineața zilei următoare regiunea bombardată, interesându-se de efectele incursiunii și de răniți. De asemenea a sosit în regiune, curând după atac, d. mareșal Antonescu și d. Prim-ministru M. Antonescu. — S'au luat măsuri pentru îndreptarea pagubelor cauzate.

S'a remarcat atitudinea bravă a apărării antiaeriene.

Atacul dela Ploești subliniază însă și pentru populație obligația de a fi pregătită în orice clipă la astfel de necazuri, urmând cu stricteță instrucțiunile date de autorități pentru apărarea pasivă. Fiindcă, bun e Domnul, dar s'ar putea să vedem zile și mai rele decât acestea de acum!

„Dela orele 9 dimineața“...

Sub acest titlu „Săptămâna. C. F. R.”, semnaleză, în numărul său din 25 Iulie, una din petele, durere nu puține, care siuțesc la noi fața acestor vremuri de grele încercări. — În cronica ziarelor și prin crainicul dela Radio, unele cinematografe din Capitală anunță foarte stăruitor onoratul public că încep spectacolele dela orele 9 dimineața, spre a continua apoi, firește, până la cel mai târziu ceas de seara îngăduit de Prefectura Poliției.

Autorul articolului este îndurerat și indignat de acest crâmpel al moravurilor noastre publice. Noi împărtășim pe deahtregul aceleași sentimente.

Nu negăm îndreptățirea distracțiilor oneste. Dimpotrivă. Mai ales în vremuri de grea apăsare sufletească și de istovitoare încordări a nervilor ca cele de astăzi, clipele de înseninare sunt cu totul necesare. Fără ele organismul național nu și-ar putea păstra potențialul de muncă sporită ce i se cere, nici tăria de a suporta întunerecul grijilor ce ne obsedează.

Cinematograful poate fi folositor și el în acest scop. Nu discutăm acum rolul și rostul lui cultural, pe care unii îl exagerează peste măsură pentruca alții să-l declare, poate cu mai multă dreptate, o periculoasă școală de lenevie intelectuală și o moară de emoții sterpe, paralizatoare a energiilor morale. Admitem totuși că din când în când un film bun procură un ceas de liniște și recreare.

Dar: filmul să fie bun! Și oare câte din cele sute, la care fac coadă disperată mulțimile doritoare de excitații ușoare, merită cu

adevărat acest epitet? Apoi, trecând peste asta: e vreme și măsură pentru toate. Cine-matograful se face pentru tot mai mulți citădini un fel de obsesie, o parte esențială din programul vieții care altfel li se pare goală și insuportabilă. Cu aceasta intrăm în domeniul patologicului, care ia înfățișare de adevărată molimă. — În urmă, a începe dela dimineața cu ademenirile și sgândăririle acestei lumi ireale, menită să „omoe” vremea reală și extrem de prețioasă, este cu adevărat abominabil. Timpul ne este dat ca să muncim și să zidim, nu să-l risipim în halucinații. Mai ales acum, când se cere dela noi un plus de trudă productivă, când la satelourile noastre harnice copiii fac cu admirabil devotament treabă de oameni mari, ținând loc de părinților de pe front, este nu numai imoral și respingător spectacolul acestei frivolități inconștiente a orașelor. Tragedia pe care trăim ne impune, oricât, o anumită ținută de serioșitate, pentru care trândăvia și goana după plăceri ușoare constituie o pălmuire din cele mai urite.

Intristarea și îngrijorarea în fața acestui fenomen detestabil crește dacă ne vom pune întrebarea firească: „Cine sunt spectatoarii matinali cari nu au altă grijă decât aceea de a porni de acasă la orele 8 dimineața, pentruca la 9 să fie prezenți la cinematograful din Boulevard“?

Iată răspunsul dat de autorul articolului din „Săptămâna C. F. R.” Il reținem întocmai fiind de perfect acord cu el precum și concluziile la care se oprește:

„Sunt acei adolescenți din rândurile cărora se recrutează cu succese din nefericite sporite, acea falangă excentrică și caraghioasă a malagambiștilor, acei clienți ai anumitor stranduri cari în orele de după amiază, departe de a se deda sportului folositor al băilor de soare și de apă, oferă niște spectacole cari sunt departe de a corespunde scopului pentru care au fost înființate. — Mai sunt în fine acei beneficiari ai libertății cari n'au fost încă puși în posesiunea tichetului de muncă, acel minunat leac pentru stărpirea vagabondajului și a trândăviei strădătoare.

FOIȚA „UNIRII“

Visul lui Don Bosco

2

II. Caritatea

Pentru a salva acești copii, trebuia mai întâiu un adăpost unde să li-se poată face catehismul; căci de a-i încartirui și de a-i nutri nu era vorbă la început.

Venerabilul se puse pe lucru: îi adună într'o cameră, care însă deveni în curând prea mică. Batalionul umplea nu numai camera, ci și coridoarele și scara: număra treisute de băieți vioi, deștepți și sgomotoși. O doamnă caritabilă care îi tolerase la început e speriată de sgomotoasele lor adunări și-i alungă. Atunci începură du-te vino dureroase. Timp de cinci ani, bunul preot duse o existență de vagabond în fruntea lamentabilei sale turme pe care nu știa unde s'o încartiruiască. O conduse când sub un șopron abandonat, când într'o pașiște; dar proprietarii se satură repede de această menajerie de mici sălbătăciuni și le pune în vedere să plece. Famosul Cavour, pe atunci primar al orașului Torino, se uită chiorș la aceia pe care-i numea secături și haimanale. Dădu ordin poli-

ției să-i supravegheze de aproape și de a-se arăta cât se poate de severă.

Sărmanul Don Bosco! Dacă va fi cândva canonizat, după cum nădăduim, va merita, după o expresie a lui Huysmans, să fie invocat ca patron al chiriașilor nefericiți, și aducându-și aminte de mizeriile de aci de pe pământ, îi va proteja contra proprietarilor dificili! (Ioan Bosco fu canonizat de Papa Pius al XI-lea. N. Tr).

Prietenii îl sfătuiesc să renunțe la întreprinderea sa, prezicându-i că nu va reuși. El le răspunde că opera sa va triumfa în ciuda tuturor greutăților și că va avea chiar desvoltări mărețe. Și spune toate acestea cu atâta convingere încât îl iau de nebun și unii se hotărăsc să-l interneze într'o casă de bolnavi. În mijlocul acestor grele încercări și batjocuri, el se refugiază în Inima lui Isus și în Inima Mariei. Acolo află el mângăere și curaj. În sfârșit, după multă perseverență, sfârșește în 1846 să închirieze o mizerabilă cocioabă cu un șopru și o curte, și acolo, ajutat de câțiva caritabili confrăți, instruește pe umilii săi prieteni și-i învață doctrina creștină în fiecare seară.

Și iată că ambiția sa apostolică se mărește cu acest prim și mic succes. În afară de orele de instrucție și de catehism, copiii sunt iarăși expuși în ateliere, șantiere și străzi, unde mai mulți rătăcesc fără ocupație. Don

Bosco vrea să fondeze un internat și începe cu un dormitor. Acolo adună, într'o seară, vre-o douăzeci de vagabonzi: le ofere drept pat luxul câtorva pae și al câtorva acoperitoare. Dar vai, în dimineața următoare, curbul dispăru ducând și acoperitoarele!

Buul Părinte nu se descurajează. Se condat de bătrâna sa mamă, reîncepe, și de data aceasta își alege mai bine pensionarii. Se face servitorul lor, le cârpește hainele și ghetetele și-și alinează foamea din aceeași masă săracă. Dar iată că ceriul se înseninează și începe să-i zimbească. Caritatea publică se emoționează văzând minunea acestui preot-croitor, păpuțar și bucătar din dragoste față de săraci. I-se ofere o locuință mai vastă decât modesta sa cocioabă, i-se trimit ajutoare, dar și orfani. În curând, alte case se ridică în diferite părți. Puterile publice, până atunci bănuitoare și ostile, înțeleg binele social săvârșit de acest sărac, prieten al săracilor, și ministrul Ratazzi el însuși îl sfătuiește să-și ia colaboratori și să formeze o asociație pentru a-și desvolta opera.

În 1857 fondează familia saleziană: el însuși înfățișă fiilor săi spiritul său de credință și de devotament. În 1872, creează pentru fetițele sărace și părăsite o asociație asemănătoare: Fiicele Mariei Ajutătoare.

Formați în școala părintelui lor, insuflețiți de spiritul său, Părinții și Surorile multi-

„Cancluzia? Atențiune și severă *supraveghere a copiilor, a elevilor* mai precis, și sustragerea lor dela anumite genuri de distracție, cari le pervertesc sufletele și le deschid drumurile rătăcirii. — Atențiune în același timp la funcționarea unor *anumite stranduri*, a căror disciplină morală, repetăm, este de parte de a corespunde scopului sportiv și igienic pentru care au fost autorizate să funcționeze“.

Din parte-ne am mai adăoga doar atâta: Obligația de a feri tineretul de aceste școli ale trândăviei și stricăciunii o au de sigur părinții și educatorii. Dar nici autoritățile publice nu sunt libere de orice răspunderi. Datoria lor este să îngrădească prin măsuri de ordine funcționarea localurilor de distracții în așa fel ca să ajute strădaniile educatorilor. Lăcomia de câștig a unor netrebnici nu trebuie lăsată să corupă sufletul neamului!

„Invalizii“. Sub acest titlu scrie d. Ion Colan, în „Gazeta Transilvaniei“ din 28 Iulie c. un articol străbătut de caldă simțire pentru soarta grea a celorce și-au jertfit părți din trupul lor voinic pentru apărarea noastră a tuturor. Evident, ei trebuie să fie grija întâi a țării. Totuși, autorul crede pe bună dreptate că măsurile ce se iau în această direcție trebuie să fie bine chibzuite ca să-și atingă ținta. Așa, de ex. vorbind despre proiectatul *Palat al Invalizilor* dsa are unele observații pe care le împărtășim întocmai:

„Poate că palat ar fi și prea mult, și împușcătură dincolo de țintă. Oamenii fără mâni, fără picioare orbi și surzi, rămășițe din tot ce au fost, poate ar fi rare mulțumiți cu un cămin în care viața să se scurgă încet și cât mai apropiată de traiul pe care l-au avut pe vremea când rupeau potcoava în mâni. Intr'un palat, Nicolae și Ion s'ar simți stingheri, ar tânji, ar avea senzația că sunt încătușați de regulamente severe, și tot binele pe care țara li-l dorește, ar apărea în ochii lor diminuat de constrângerile inerente unui palat.

„In diferite părți ale țării, împărțiți după îndeletniciri, mai multe asemenea

cămine ar grăbi înfăptuirea ideii. Altfel, vor trece ani până se vor strânge importante sume necesare unui palat, alți ani până palatul va putea fi înzestrat cu toate câte îi sunt necesare și până atunci mulți din cei ce ar avea nevoie de un adăpost și o mâcare caldă n'au cum aștepta“.

„Canonizarea“ națională a lui Inocențiu Micu Clain. Indemnăt de broșura dlui prof. N. Comșa despre „Inocențiu Micu Clain“, d. prof. N. Munteanu-Râmnic închină, în „Gazeta Cărților“ pe care o conduce, un entusiat omagiu episcopului-martir dela Blaj. „Numele lui — scrie autorul — trebuie rostit cu sfințenie și activitatea lui trebuie pusă în luminoasă aureolă, iar memoria lui neîncelat proslăvită cu deosebită prețuire și adâncă pietate“.

Subliniind câteva din excepționalele vrenicii ale marelui ctitor național, d. N. M. constată cu durere că osemintele lui până astăzi dorm în pământ străin. ceeace constituie pentru noi o vină de neiertat.

„Deci cu toții să cerem a nu se mai amâna aducerea «în țară» a osemintelor lui Inocențiu Micu-Clain, proslăvirea memoriei lui și «canonizarea» lui națională; căci nu poate fi această cerere numai a bisericii și-a locului unde a păstorit — odată ce, în mare parte, sufletul și lupta lui a fost temeiul, izvorul și lumina pentru izbânzile și drepțurile a toată «nația» — căci pe urmele lui au mers Samuil Micu-Clain, Gh. Șincai și P. Maior, ca și mai târziu Gh. Lazăr, T. Cipariu, Aron Pumnul și toți luptătorii din 1848 în trei «țări române». Dar el a fost «începătura și adaosul»!

„Deci toți cei ce au pus și pun națiunea mai presus de toate“, trebuie „să aprindă candela recunoștinții“, aici, și la mormântul acestui uitat ctitor al unității naționale — hotărînd „canonizarea“ națională a acestui mare fiu al neamului, erou-mucenic, cu adevărat „sfânt al națiunii“.

Știri mărunte

Deprinderi sufletești. În zilele de 20-25 Iulie, s'au ținut deprinderi sufletești, pentru românii uniți din Chișinău-Basarabiei. Vestitor al cuvântului Dumnezeesc a fost pâr. Dr. Alexandru Todea.

Exerciții spirituale pentru învățătoare. Conform programului stabilit în broșura „Pentru tine învățătoare apostolă“, absolventele anului trecut și a celui prezent, în zilele de 3-6 Aug., și-au ținut exercițiile spirituale la Institutul Recunoștinții sub conducerea pâr. Dr. Alexandru Todea.

Sporirea salariilor. Ultimul consiliu de miniștri a decis, între altele, reexaminare a salariilor funcționarilor publici și sporirea lor după măsura scumpirii vieții. Se anunță că reforma va putea fi aplicată în timp apropiat. „Economatele“ se vor menține și rolul lor va fi de mare importanță în echilibrarea vieții economice. — Vestea va fi salutăată cu mare bucurie în toată țara. De prisos să aducem amănunte, și lamentările ar fi neavenite. Realitatea, trista realitate, o cunoaștem și o simțim cu toții. Era, într'adevăr timpul suprem să i se pnnă capăt. Nu știm însă cum se va putea evita cu efect pacostea de totdeauna a urcării salariilor: creșterea prețurilor provocată tocmai de această urcare? Intre salarii și prețuri e un cerc vicios, pe care până acum nimic nu l-a putut înfrânge și care a făcut totdeauna iluzorii speranțele bieților funcționari! Vom reuși oare astădată mai bine? Viitorul apropiat va arăta.

„Institutul de Istorie Națională“ din Cluj-Sibiu ne cere publicarea următorului APEL, asupra căruia atragem în chip deosebit atențiunea cetitorilor cari, înțelegând importanța națională a problemei, îi vor da de sigur întregul concurs: „Cu ocaziunea împlinirii unui sfert de veac dela reșezarea Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului în cadrele firești ale pământului și neamului nostru, Institutul de Istorie Națională „Regele Ferdinand I“ din Cluj-Sibiu a proiectat publicarea unui album cu numele tuturor delegaților oficiali, cari au votat la 1 Decembrie 1918 în sala istorică dela Alba-Iulia marea unire. De asemenea dorim să avem și numele tuturor membrilor Marelui Sfat Național, aleși în acea zi, sau cooptați ulterior. — Vă rugăm, deci, să binevoiți a ne trimite până la 15 Septembrie a. c. o fotografie, pe cât posibil contemporană cu marele eveniment, specificându-ne data și locul nașterii, funcțiunile mai importante avute și autoritatea sau circumscripția al cărei delegat ați fost. Pentru delegații decedați rugăm pe urmași să ne indice locul și data morții. — În cazuri cu totul excepționale și dacă s'ar întâmpla să nu dispuneți decât

pică pretutindenea orfelinele pentru cele două sexe. Sub viguroasa și abila sa impulsie, se răspândesc în câțiva ani dela un capăt la celălalt al Italiei; apoi trec hotarele țării și se duc să se stabilească în toate țările Europei și ale Americii, până în Patagonia și în Țara de foc.

În orfelinele și în casele lor, Salezienii nu se mulțumesc de a da azil temporar la câteva mii de copii. Ei le pregătesc viitorul, învățându-i la studii mai înalte și până la preoție, după capacitatea fiecăruia.

Pomana este frumoasă și necesară, orice s'ar zice despre ea în zilele noastre. Dar e o caritate care e și mai prețioasă. Pomana pune o piesă de aur în mâna săracului care trăește din ea până o cheltuește. O caritate mai prețioasă îi pune în mână o unealtă, învățându-l să se servească de ea și prin aceasta să câștige piese de aur nu odată, ci în mod nedefinit. Și această caritate socială, preventivă, mai bună decât caritatea curativă, e caritatea pe care Don Bosco o deprinde în orfelinele sale. Iată o operă care este frumoasă prin laturile sale utilitare, dar și mai frumoasă prin valoarea sa morală.

O caritate a Bisericii catolice, ce ar deveni lumea fără tine, fără acești oameni zeloși pe care tu-i inspiri și care, morți față de ei înșiși, nu trăesc decât pentru nefericiții lazarar caută filantropia modernă să te inlo-

cuiască: pe săraci nu-i iubești cu adevărat decât numai atunci când iubești pe Dumnezeu!

III. Educația creștină

Toată opera socială a lui Don Bosco ar fi fost sterilă dacă nu și-ar fi avut secretul ei, sufletul ei. Pentru a forma cetățeni, oameni de conștiință și de pace, ce e de lipsă? Ce trebuie să arăți copiilor pentru a-i moraliza? Gravă chestiune care și are totdeauna actualitatea și ascuțimea sa!

E suficient, oare, să le arăți această stea ce se numește datorie, conștiință, onoare ideal? Desigur, noi admirăm tot așa de mult ca și Kant toate aceste frumoase lumini ale vieții morale, care strălucesc asupra vieții noastre ca și aștrii deasupra capului nostru, noaptea! Dar ele nu sunt suficiente pentru a a ne lumina, pentru a ne călăuzi, pentru a ne face să evităm prăpastiile.

Intr'adevăr, legea morală este frumoasă, ea ne invită să facem binele; însă dacă nu este Dumnezeu, ea nu ne obligă, pentru că, în afară de Dumnezeu noi n'avem decât egali în societate și inferiori în natură: deci nimeni care să aibă destulă autoritate pentru a ne porunci. Și când pasiunile se amestecă, toate aceste nobile idei nu pot să ne mai oprească pe panta răului.

Aceste stele ne arată calea, dar nu ne ajută să mergem pe ea și încă nu ne-o arată

totdeauna. Câteodată pasiunile se ridică în sufletul nostru ca un nor care ni le ascunde; noaptea ne învălue și prăpastia ne pândește.

Deoarece vederea marilor adevăruri, a ideilor metafizice nu e suficientă, ce trebuie să arătăm copiilor pentru a-i menține în datorință? Pedepsirea, sbiciul, privațiunile și, pentru mai târziu, închisoarea și eșafodul? Nu! Violența nu îmblânzește sufletele; le exasperează. Acești copii pe care îi bați, chiar și atunci când se pare că se supun, devin vicleni și ipocriți; ei păstrează în suflet ura față de autoritate, speranța de a se scăpa de ea cât mai de grabă și voința de a se răsbuna.

Ce trebuie să le arăți? Deși rămâi hotărît, deși faci apel la noțiunile de datorie și de onoare, trebuie să le arăți mai pe sus de orișice pe bunul Dumnezeu.

Arătați-le pe bunul Dumnezeu, pe Dumnezeu stăpânul lor, care le poruncește să reziste defectelor lor, patimilor lor; pe Dumnezeu tatăl lor, care-i iubește, care-i vrea buni și curați pentru a avea bucuria de a-i răsplăti într'o bună zi.

Sunt orfani, poate: spuneți-le că au un tată în cer. Sunt de o joasă condiție: spuneți-le că sunt nobili și înrușiți cu Hristos, cu Regele regilor, prin nașterea lor creștină, prin botezul lor. Sunt săraci: spuneți-le că ei sunt moștenitorii împărăției veșnice. Dacă sunt arzători, entuziaști, deschideți-le câmpul idea-

de un singur exemplar, Vă rugăm să fiți încredințați că, după pregătirea clișeului, fotografia va fi restituită la adresa, pe care Vă rugăm să binevoiți a ne-o împărtăși cu toată preciziunea. — Direcțiunea Institutului de Istorie Națională „Regele Ferdinand I” Cluj-Sibiu.

Locale. Dumineca viitoare, a X-a după Rusalii, va predica în catedrală Păr. Filip Pop, Rectorul Internatului Șc. normale de băieți.

— Blajul se pregătește pentru deschiderea noului an școlar, întâi de toate sultește. Miercuri seara au început în acest scop, în capela internatului Vancean de băieți, *exerciții spirituale pentru profesorii școlilor noastre*, sub conducerea P. Dominic Neculăș, din ordinul Sf. Francisc. Exercițiile, urmate de toți profesorii, se încheie Duminecă.

† Păr. Ioan Bosdoc, protopop on. în pensiune, a trecut la cele veșnice în Turda, în ziua de 8 August 1943, în vârstă cu adevărat patriarhală de 97 ani, ducând cu sine în fața Domnului vrednicile a 54 ani de harnică preoție, precum și grijile și bucuriile unei familii puternic ramificate, pe care a văzut-o crescând în jurul său, dela fiice și fii până la strănepoți și strănepoate, în cei 64 ani de fericită căsătorie. — Fie-i partea cu dreptii!

Tăcere, untre și muncă: prin aceasta vom învinge

Inștiințare

Banca populară „AXENTE SEVER” din Blaj aduce la cunoștința celor interesați că, din mandatul Statului ce i s'a încredințat prin *Institutul Național al Cooperăției cumpără*, dela producătorii din județul Târnava-Mică, toate cantitățile de cereale: *grâu, orz, săcară, orzoaică, și ovăz*.

Cumpărările se fac la următoarele centre de colectare.

1. BLAJ: Sediul băncii populare „Axente Sever” (Piața I. Micu 20).
2. VALEA LUNGĂ: Cooperativa „Isvorul”.
3. DUMBRAVENI: Banca Cooperativă „Viitorul”.
4. TÂRNĂVENI: Banca Populară „Infrățirea”.
5. IERNUT: Banca Populară „Mărul Roșu”.

lului, al apostolatului. Mai mulți dintre ei se vor avânta.

El tocmai ceea ce făcea Don Bosco. El arăta copiilor pe Dumnezeu în cer și în chivot. El pusese religia la baza educației lor. El îi învăța să se roage, să se mărturisească și să se cuminece adeseori; și astfel, îi ajuta să-și învingă defectele. Intr-o zi un nobil strein, care îi vizitase școlile, orfelinatele, frapat de francheța acestor copii, de puritatea moravurilor lor, întrebă pe Don Bosco care-i este secretul. Acesta îi răspunse: „Domnule, secretul meu este cuminecarea deasă”.

Ah, dacă educatorii din zilele noastre ar înțelege acest secret, noi n'am tremura, după cum de fapt tremurăm, în fața viitorului societății.

Însă apostolul educator nu trebuie numai să le arate copiilor pe Dumnezeu în cer, nici chiar numai în chivot; el trebuie să li-l arate în sine însuși, în viața sa proprie, în exemplele sale, în inima sa. El trebuie să fie pentru ei, prin bunătatea sa și devotamentul său, chipul Tatălui care este în ceruri; trebuie să se facă iubit!

Aceasta era metoda lui Don Bosco. El credea ca sf. Francisc de Sales că se pot prinde mai multe muște cu lapte decât cu oțet. El își alesese pe acest sfânt de model și-i reproducea blândețea. El se adresa inimii copiilor; el îi mângâia în necazurile lor; îi ajuta să-și plângă păcatele, plângându-le cu

6. ȘOMOȘTELNIC: Banca Populară „Ajutorul”.

Cumpărările se fac la prețul oficial și se plătesc în întregime la predarea cerealelor; predarea făcându-se la magazinele unităților cooperative de mai sus, ori la gara cea mai apropiată de producător.

Conducătorii satelor sunt rugați să facă cunoscută în comună această înștiințare, îndemnând pe plugari să nu vândă nimănui sub prețul oficial.

Banca Populară „Axente Sever”

— Blaj —

Liceul Comercial Român-Unit de Fete „Regina Păcii” din Blaj

Nr. 2015/1943

AVIZ

Primirea în școală cl. I-VIII se face în baza unei cereri, timbrate cu 20 lei fiscal, care se va adresa Direcțiunii până la data de 15 August a. c. Cererea de înscriere se face de părinte, tutor sau reprezentanții legali ai elevelor cu arătarea profesiei și a locuinței. Cerere trebuie să prezinte și elevele cari au urmat anul trecut școala la noi, alăturând la avizul școlar primit la sfârșitul anului și dovada că au prestat munca de războiu. Dacă certificatul este eliberat de un particular, trebuie verificat de o autoritate administrativă.

Elevele cari cer prima oră înscrierea la liceul nostru, vor alătura cererii următoarele acte: a) extras de naștere, dela oficiul stării civile, b) extras de botez dela preot, c) certificat de origine etnică, d) certificat de revaccinare, e) copia matricolă din anul precedent (certificat școlar) f) dovadă că au prestat munca de războiu, g) dovadă dela postul de jandarmi (în orașe dela poliție) că s'au prezentat la sosirea în vacanță, h) fișa medicală fără de care nu va putea fi înscrisă nici o

ei. Incet, după expresia lui Huysmans, el ștergea de praf sufletul copiilor, și-i făcea să înțeleagă frumusețea virtuții. Și adeseori, dintr'un sărman vagabond pe care-l luase din drum, făcea un creștin de elită sau un preot devotat.

Creștini de elită și preoți devotați! O, câtă lipsă n'avem de astfel de oameni?! Trebuie deci binecuvântate pepinierele din care ies: acele ale lui Don Bosco au îmbogățit Biserica și societatea. Până când muri, în 1888, dăduse 6000 (șase mii) preoți și societății 350 000 (trei sute cincizeci mii) buni supuși, înzestrați cu o meserie sau o carieră. El își realizase visul din copilărie. El transfigurase mari mulțimi de mici sălbătăciuni în oițe ale bunului Dumnezeu! Pretutindeni pe unde trecuse, jungla devenise un staul.

Dar cu ce preț! Păstor bun, își dăduse viața pentru turmă. După profeția mamei sale, el suferise mult de tot. Urmând dorința acestei admirabile creștine, el îmbogățise pe alții, dar el însuși rămase sărac. Astăzi nu mai suferă; e în cer; e bogat, dar fiii săi nu sunt. Dacă s'ar scobori din cer, cu ce inimă vi-i-ar recomanda. V'ar zice: „Eu eram tatăl săracilor, dar nu vreau ca fiii mei să fie orfani pe pământ. Fiți-le tată, fiți-le mamă, și făcând din ei buni supuși pentru societate, veți pregăti buni candidați pentru cer. Așa să fie!”

traduc. Pr. I. Vultur.

Tipografia Seminarului Blaj

elevă conform ord. Nr. 15.803/1943 al Onor. Inspectorat Școlar; și dovadă de domiciliu.

În conformitate cu ord. Nr. 130.456/1943 al Onor. Minister al Culturii Naționale și al Cultelor, cursurile anului școlar 1943/44 vor începe în ziua de 1 Septembrie 1943.

În cl. I liceu comercial se primesc elevele cari au terminat patru clase primare și cari la 1 Septembrie a. c. au vârsta de 10 ani împliniți și cari n'au trecut de 13 ani.

Examenul de admitere în cl. I se va ține în 23-24 August. Examenul constă din: limba română (scris și oral) și matematici (scris).

În clasa V-a de liceu comercial se primesc elevele cari au terminat clasa IV-a de liceu teoretic sau altă școală echivalentă. Înscrierea în această clasă se face în baza unui examen de admitere care constă din următoarele materii: scris: limba română, studiul comerțului și mărfuri; oral: limba română, limba germană, geografie, matematică, studiul comerțului și mărfuri.

Elevele cari au absolvat cl. IV-a gimnaziu sau liceu teoretic pot da examen numai la liceu teoretic. Examenul de admitere în cl. V-a se dă în 24-25 August c.

Examenele de corigențe se țin în 20-24 August 1943.

Examenele particulare, integrale și de diferență se țin din 19-25 August a. c.

Înscrierile se fac între 25-30 August. Scutiri de didactru se dau după trimestru I (în Februarie) și pot beneficia numai elevele cu media generală de 7,50 și purtarea morală foarte bună. Rata doua din didactru se plătește cel mai târziu până la 1 Februarie 1944. Repetentele plătesc 500 lei taxă de repetenție.

Taxele școlare sunt: 7000 pt. cursul inferior și 8000 pt. cursul superior. Se vor plăti în rate: rata 1-a de 4000 lei la înscriere și rata 2-a de 3000, la 9 Ian. 1944.

Elevele minoritare plătesc dublul taxei de frecvență.

Restanțele din anul școlar precedent se plătesc înainte de înscriere. Înscrierea se face numai după achitarea întregă a restanțelor.

Toate elevele vor avea uniforma școlii cu numărul de ordine la braț. Uniforma este: foi bleu marin plisate, cu bluză bleu marin, cu guler și manșete albe, fontă bleu marin, foile cu cordon și cu nasturi albi.

Pentru primirea în internat se face cerere specială, care se va adresa Prea-veneratului Ordinariat Arhiepiscopesc Blaj.

Primirea în internat este condiționată de primirea în școală.

Părinții sau tutorii elevelor nu pot angaja cvartire în oraș fără aprobarea Direcțiunii.

DIRECȚIUNEA

ORNATE PREOȚEȘTI

în toate culorile confecționează ireproșabil și cu prețuri modeste: (25—30—40.000 lei).

Atelierul reuniunii „Sf. Maria”
București Str. Știrbei Vodă 174.